

OFFENTLIGT SAMRÅD OM DEN INRE MARKNADENS FRAMTID

Den inre marknaden har nu gått in i en avgörande fas. Vi har kommit en bra bit på väg mot att skapa ett ekonomiskt område där människor, varor, tjänster och kapital kan röra sig fritt. Den inre marknaden har dock fortfarande en stor outnyttjad potential och står dessutom inför nya stora utmaningar. Vi funderar därför över hur politiken för den inre marknaden bör utvecklas i framtiden.

Målsättningen med detta samråd är att få igång en offentlig debatt om den framtida politiken för den inre marknaden. Samrådsdokumentet innehåller en första bedömning av hur situationen på den inre marknaden ser ut idag och en redovisning av vilka inriktningar den framtida politiken kan få. De synpunkter som presenteras är preliminära. De har utarbetats av Generaldirektoratet för den inre marknaden och tjänster och ger inte nödvändigtvis uttryck för kommissionens officiella ståndpunkt.

I samrådsdokumentet ställer vi en rad frågor om den inre marknads framtid och hoppas på att få svar från så många olika parter som möjligt – medborgare, företag, intresseorganisationer, offentliga förvaltningar, andra EU-institutioner, den akademiska världen och tankesmedjor, dvs. alla som har ett aktivt intresse av EU och utvecklingen på den inre marknaden i framtiden.

Naturligtvis kommer inte alla frågor att vara lika relevanta för alla svarande. Vi ber dig därför att svara på de frågor som är viktiga för dig. Eftersom samrådet omfattar många olika typer av frågor om den inre marknaden som helhet kommer vi vid utvärderingen av svaren också att ta hänsyn till resultat från andra samråd om särskilda politikområden.

Svaren bör vara oss till handa senast den **15 juni 2006**. Vi ser gärna att du använder den bifogade svarsmallen.

Samtidigt med samrådet genomför vi tre Eurobarometerundersökningar om hur medborgare och företag som är verksamma på den inre marknaden upplever den. Vi håller också på att göra en mer specifik bedömning av den ekonomiska tillväxten på den inre marknaden. Den 12 september 2006 anordnar vi en offentlig frågestund för att se närmare på en rad centrala aspekter av inre marknadspolitiken.

Med utgångspunkt i dessa olika uppgifter kommer vi att utarbeta ett meddelande där vi kommer att lägga fram den framtida politiken för den inre marknaden.

DEL I – DEN INRE MARKNADEN IDAG – RESULTAT OCH UTMANINGAR

1985 lade kommissionen fram sitt ambitiösa program för den inre marknaden¹ med en omfattande lista över vad som måste göras för att avlägsna hindren för handel, rörlighet och investeringar mellan medlemsstaterna. Man utgick ifrån att marknadsintegration skulle leda till ökad tillväxt och sysselsättning eftersom företagen skulle få möjlighet att utnyttja stordriftsfördelar, samt att effektiviteten skulle öka till följd av den ökade konkurrensen. Programmet hade stort stöd från medlemsstaterna och många mål har uppnåtts sedan 1985.

I dag är marknaderna i stor utsträckning integrerade, vilket ger både **medborgarna och företagen stora fördelar**. En undersökning från 2002 visade t.ex. att BNP var 1,8 % högre under 2002 och att det sedan 1992 skapats närmare 2,5 miljoner nya jobb tack vare den inre marknaden. Dessutom kunde konsumenterna nu välja bland ett mycket större utbud av varor och tjänster till lägre priser².

Trots de många framstegen står den inre marknaden idag inför **en rad utmaningar** (som också kan ses som möjligheter):

- *Den inre marknaden har fortfarande inte genomförts fullt ut på alla områden.* Marknaderna är fortfarande alltför splittrade inom sektorer som tjänster, finansiella tjänster till privatpersoner, offentlig upphandling, transport, energi och telekommunikation, för att bara nämna några³. Dessutom behövs det ytterligare åtgärder för att ge små och medelstora företag och konsumenter möjlighet att lika lätt kunna köpa och sälja varor och tjänster i ett annat EU-land som i deras hemland⁴. Även om det finns regler på området är det inte säkert att de verkligen fungerar i praktiken.
- *Utvidgningen* har öppnat nya möjligheter för medborgarna och företagen men den innebär också att vi måste lära oss att hantera en större mångfald på den inre marknaden.
- *Globaliseringen* har i stor utsträckning ändrat det sätt på vilket vår ekonomi fungerar. Företagen arbetar i allt större utsträckning i en *global kontext* och vi måste därför tänka över hur våra rättssystem samt de ekonomiska och sociala systemen fungerar.
- *Den snabba tekniska utvecklingen påverkar de traditionella sätten att uppnå välstånd.* Idag är det innovation som skapar produktivitetsvinster och ökad tillväxt, och för detta krävs dynamiska och öppna marknader. Den inre marknaden är kanske inte tillräckligt anpassad efter denna nya

¹ Vitboken om den inre marknaden (1985).

² ”Den inre marknaden – Tio år utan gränser”, arbetsdokument från kommissionen, utarbetat av GD MARKT (2003).

³ *Economic assessment of the barriers to an internal market for services*, Copenhagen economics (2005), *Quantification of the macro-economic impact of integration of EU financial market*, London Economics (November 2002), och kommissionens rapport om de ekonomiska effekterna av offentlig upphandling (2004). Se också vitboken om politiken för finansiella tjänster (2005-2010) och rapporten från McKinsey Germany om den nuvarande situationen i och framtiden för Europas högteknologiska sektorer (november 2005). Kommissionen arbetar för närvarande på en halvtidsöversyn av vitboken om den gemensamma transportpolitiken och genomförde i slutet av 2005 ett utförligt samråd på detta område. När det gäller energisektorn lade kommissionen den 8 mars fram en grönbok om energi, för att ta reda på de berörda parternas ståndpunkter.

⁴ Kommissionen gör också konkreta insatser för att öka konsumenternas förtroende för den inre marknaden och se till att de får tillgång till information och möjligheter att påverka den. Se också kommissionens strategi och program för hälsa och konsumentskydd (april 2005).

verklighet i alla lägen⁵. Undersökningar har t.ex. visat att ”innovationsklyftan” mellan EU och dess främsta konkurrenter växer stadigt⁶.

- Den inre marknaden står också inför interna utmaningar. *Medborgarna har börjat ta den inre marknaden för given*, särskilt i de femton gamla medlemsstaterna. Detta gör det svårare att få stöd för vidareutvecklingen av den inre marknaden, inte minst då ekonomiska förändringar oundvikligen medför anpassningar. Fler och fler företag utnyttjar fördelarna med den inre marknaden, men regeringarna har börjat att motsätta sig gränsöverskridande fusioner och företagsuppköp, särskild i s.k. känsliga sektorer. Sådan *protektionism* hotar att påverka själva grundvalen för den inre marknaden.

Under de senaste åren har den interna handeln och priskonvergensen inom EU stagnerat, och de utländska direktinvesteringarna har inte varit konstanta⁷. Ekonomin i Europa väntas bli bättre under de kommande åren, men tillväxten kommer förmodligen att vara lägre än i andra ekonomier⁸.

Därför är EU:s viktigaste prioriteringar att förbättra den europeiska ekonomins konkurrenskraft, skapa fler arbetstillfällen och öka tillväxten i Europa. Politiken för den inre marknaden har här en avgörande roll⁹. Om den inre marknaden ska kunna möta de ekonomiska utmaningar den står inför måste vi emellertid vara säkra på att vår politik är anpassad efter de behov som verkligen finns. Det är därför som vi funderar över i vilken riktning politiken bör styras i framtiden.

Frågor:

- 1) Håller du med om den inledande analysen av den nuvarande situationen på den inre marknaden och de utmaningar den står inför? Om inte, hur skulle du analysera situationen?**
- 2) På vilket sätt har du kunnat dra nytta av de möjligheter som den inre marknaden erbjuder? På vilka områden anser du att den fungerar bra? Vilka brister tycker du att den inre marknaden har?**

⁵ *An agenda for a growing Europe – making the EU economic system deliver*, rapport från en oberoende högnivågrupp under ledning av André Sapir (2003).

⁶ Se den europeiska resultattavlan för innovation 2005. Se också *Does the European Union need to revive productivity growth?*, Bart Van Ark (april 2005).

⁷ Andra rapporten om genomförandet av strategin för den inre marknaden (2003–2006), resultattavlan för den inre marknaden (2005).

⁸ *European Economic Review*, 2005.

⁹ Se kommissionens meddelande: ”Att arbeta tillsammans för tillväxt och sysselsättning - Nystart för Lissabonstrategin – KOM(2005) 24 och den årliga lägesrapporten om tillväxt och sysselsättning – KOM(2006) 30.

DEL II – PRIORITERINGAR FÖR DEN FRAMTIDA POLITIKEN FÖR DEN INRE MARKNADEN

På det här tidiga stadiet av diskussionerna anser vi att den framtida **politiken för den inre marknaden bör ha följande fem prioriterade målsättningar:**

- 1) *Mer fokus på att främja marknadsdynamik och innovation.* En dynamisk inre marknad är en förutsättning för att den europeiska ekonomin ska kunna bli konkurrenskraftig på den globala marknaden. Företagen bör effektivt och lätt kunna komma in på och dra sig tillbaka från marknader. Dessutom bör den inre marknaden vara innovationsvänlig, dvs. den bör uppmuntra forskning och spridning av nya idéer, ny teknik och marknadsföring av forskningsintensiva produkter eller tjänster. Politiken för den inre marknaden bör bidra till att nå dessa mål.
- 2) *Bättre lagstiftning.* Vi måste försäkra oss om att våra lagar och bestämmelser håller hög kvalitet och att de på ett effektivt sätt främjar våra politiska mål. Bättre lagstiftning har direkt inverkan på ekonomins konkurrenskraft.
- 3) *Bättre genomförande och kontroll av om reglerna följs.* Om den inre marknaden ska kunna bli verklighet för alla, måste bestämmelserna också genomföras och tillämpas korrekt i praktiken. Här spelar medlemsstaterna en avgörande roll och tillsammans med kommissionen och varandra ska de se till att EU-lagstiftningen tillämpas på ett effektivt sätt. Detta samarbete bör utvecklas ytterligare.
- 4) *Större hänsyn till omvärlden.* Vid utformandet av politiken för den inre marknaden måste man också se längre än till EU:s gränser. Politiken bör bidra till att öka de europeiska företagens konkurrenskraft genom att främja bättre och mer enhetliga bestämmelser världen över. För att uppnå detta mål bör vi arbeta mot att få lagstiftningen i olika delar av världen att bli mer samstämmig. EU bör sträva efter att föregå med gott exempel.
- 5) *Mer investeringar i information och kommunikation.* Medborgarna och företagen måste få information om den inre marknaden och de bör uppmuntras att utnyttja alla de möjligheter den ger.

Frågor:

- 3) **Anser du att valet av prioriterade målsättningar är bra? Vilka andra målsättningar tycker du bör finnas med?**
- 4) **Inre marknadspolitik medför ekonomiska reformer som allmänheten och företagen sedan måste anpassa sig efter. Tar man enligt din uppfattning tillräcklig hänsyn till kostnaderna för dessa anpassningar? Varför (inte)? Tror du att det krävs stödåtgärder i samband med marknadsöppning? Vilken slags åtgärder behövs i sådana fall?**

1. BÄTTRE MARKNADSTILLTRÄDE OCH MER INNOVATION TACK VARE INREMARKNADSPOLITIKEN

I den nuvarande ekonomiska situationen som kännetecknas av globalt samspel och snabb teknisk utveckling, räcker det inte att ge företagen möjlighet att utnyttja stordriftsfördelar för att uppnå tillväxt. Vårt framtida välstånd beror också på vår innovationsförmåga, dvs. vår förmåga att skapa

och utnyttja ny kunskap och nya idéer¹⁰. Vi måste öka insatserna om vi ska kunna utvidga och fördjupa den inre marknaden.

Marknadsintegration leder till ökad marknadsdynamik och påverkar innovationen positivt. Det viktiga bidrag till den ekonomiska tillväxten som IT-boomen stod för, och skapandet av tusentals nya IT-företag baserade på innovativa företagsmodeller, skulle t.ex. aldrig ha kunnat inträffa utan liberaliseringen av telekommunikationssektorn. Ökad konkurrens tvingar företagen till nytänkande för att bevara konkurrensfördelar. Upprättandet av större marknader gör det möjligt för företag att snabbare få tillbaka sina inledande investeringar i forskning och utveckling, när det gäller ett stort antal produkter, och detta är av avgörande betydelse när innovativa produkter eller tjänster ska marknadsföras. Marknadsfragmentering däremot kväver både innovation och dynamik eftersom kostnaderna ökar och stimulansen minskar ju fler regler och krav som finns.

Men detta räcker dock inte för att skapa lika villkor i fråga om reglering. Vi måste också se till att den inre marknaden gör det möjligt att utveckla fler dynamiska marknader, som företagen lättare kan komma in på och dra sig tillbaka från. Alla företag i EU, särskilt små och medelstora företag, bör ha verkliga möjligheter i Europa. Dessutom bör den inre marknaden främja forskning och innovation¹¹. Slutligen måste vi erkänna att färdigheter och kunskap är viktiga för att öka arbetstagarnas rörlighet.

När åtgärder vidtas för att integrera marknaderna, t.ex. genom samordning av nationella bestämmelser, har man i politiken för den inre marknaden ofta försökt att hitta lösningar på regleringsområdet som optimerar marknadstillträdet och innovationen. De direktiv som antagits enligt den nya metoden har t.ex. stimulerat skapandet av en dynamisk, alleuropeisk marknad för varor, genom att se till att produkter kan släppas ut på marknaden om de uppfyller väsentliga krav (i fråga om hälsa, säkerhet och konsumentskydd). Dessa krav handlar inte om produkternas utformning, utan snarare om deras ändamål. Sedan är det upp till industrin att utarbeta innovativa metoder för att se till att produkterna uppfyller dessa krav. Kommissionen ser för närvarande över de direktiv som antagits enligt den nya metoden för att förbättra det sätt på vilket de genomförs och tillämpas.

Frågor:

- 5) Enligt din erfarenhet, ger den inre marknaden företagen tillräckliga möjligheter? Varför (inte)? Vad uppfattar du som hinder?**
- 6) Anser du att den inre marknaden är innovationsvänlig? Varför (inte)? Vilka är enligt din mening de största hindren för innovation? Vad bör göras för att den inre marknaden ska bli mer innovationsvänlig?**

Vi kommer nu att diskutera hur viss politik för den inre marknaden enligt vår mening kan användas för att underlätta och främja innovation och marknadstillträde.

¹⁰ Begreppet *innovation* används här för att beskriva genomförandet av nya eller markant förbättrade produkter (varor eller tjänster) eller processer, en ny marknadsföringsmetod eller en ny organisationsmetod. Forskning och utveckling är en förutsättning för att man ska uppnå innovation. Se OECD:s riktlinjer för insamling och tolkning av innovationsdata.

¹¹ I detta samråd diskuterar vi hur politiken för den inre marknaden kan användas för att främja innovation och marknadstillträde. Politiken för den inre marknaden kompletteras dessutom med konkreta insatser inom särskilda prioriterade områden, t.ex. särskilda åtgärder för att förbättra de små och medelstora företagens ställning på marknaden eller för att främja innovation samt forskning och utveckling. Se meddelandet "Mer forskning och innovation" (KOM(2005) 488).

- **System för immateriella rättigheter som gör det lättare att utveckla och sprida kunskap och teknik.**

När det gäller industriell äganderätt har flera rättigheter etablerats som omfattar hela EU (gemenskapsvarumärken och gemenskapsformgivning). Arbetet med att göra dessa rättigheter billigare och mer effektiva är nu i full gång¹² och införandet av ett gemenskapspatent bör också göra det mycket billigare att få patentskydd¹³. Politiken för immateriella rättigheter bör göra det möjligt för kreativa företag att få igen det de investerat i forskning och utveckling. Men den bör också främja spridningen av kunskap och idéer i större utsträckning¹⁴. Vi undersöker därför hur patentlicenser utfärdas och de nationella bestämmelserna för överföring av teknik mellan universitet och industrin, i syfte att upptäcka eventuella hinder för en optimal kunskapsspridning.

När det gäller upphovsrätt och närstående rättigheter har man harmoniserat de nationella bestämmelserna för att stimulera den fria rörligheten för skyddade varor och tjänster. Detta har lett till en hög gemensam skyddsnivå för immateriella rättigheter inom EU. Upphovsrätt och närstående rättigheter utnyttjas dock kommersiellt fortfarande på mycket olika sätt i medlemsstaterna och de allra flesta licenserna har utfärdats för ett land i taget. Detta bromsar utvecklingen av innovativa gränsöverskridande onlinetjänster.

I oktober 2005 antog kommissionen en rekommendation om förvaltning av näträttigheter som syftar till att förbättra utfärdandet av licenser för upphovsrätter för en rad nättjänster som gäller i hela EU. De första erfarenheterna av denna rekommendation har varit positiva. Vi undersöker också hur lagar om andra rättigheter främjar innovation och marknadstillträde¹⁵. Vi anser också att det är viktigt att vår lagstiftning är lätt att tillämpa så att acceptansen och den lagliga användningen av skyddade produkter ökar.

Fråga:

- 7) Anser du att de befintliga reglerna för immateriella rättigheterna främjar tillväxt och innovation? Vilket område behöver uppmärksammas mer? Inom vilket område bör åtgärder vidtas?**

- **En dynamisk och integrerad marknad för offentlig upphandling**

Lagarna om offentlig upphandling från 2004¹⁶ införde enklare och mer sammanhängande bestämmelser, och moderniserade EU:s lagstiftning på området offentlig upphandling. Nu kan upphandlingen t.ex. göras elektroniskt. Detta innebär inte bara att de offentliga myndigheternas och anbudsgivarnas administrativa kostnader minskar, utan det öppnar också fler möjligheter för företagen, särskilt små och medelstora företag.

¹² Byrån för harmonisering inom den inre marknaden, som registrerar gemenskapsvarumärken, har t.ex. sänkt sina varumärkesavgifter markant.

¹³ Mellan januari och mars 2006 genomförde vi ett separat samråd om EU:s framtida patentpolitik, se http://europa.eu.int/comm/internal_market/indprop/patent/consultation_en.htm

¹⁴ Bland annat bör offentliga forskningsinstitut uppmuntras att utnyttja FoU-resultat.

¹⁵ Vi har t.ex. gjort en utvärdering av de ekonomiska effekterna av den särskilda rättighet som skyddar icke-ursprungliga databaser (t.ex. samlingar, register och webbplatser) och genomför nu ett samråd med berörda parter för att besluta om och hur denna form av skydd av immateriella rättigheter kan bevaras på EU-nivå.

¹⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/18/EG om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av byggentreprenader, varor och tjänster och Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/17/EG av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid upphandling på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster.

De nya direktiven innehåller också bestämmelser som gör det möjligt för offentliga myndigheter att köpa innovativa lösningar om de så önskar. De offentliga myndigheterna får t.ex. i specifikationerna ställa krav på funktion och prestanda och behöver alltså inte längre hänvisa till särskilda standarder. Detta gör inte bara de offentliga myndigheternas arbete enklare utan öppnar också upphandlingsförfarandena för mer innovativa lösningar. Dessutom införs det genom de nya direktiven ett nytt förfarande (den s.k. konkurrenspräglade dialogen) som gör det möjligt för offentliga myndigheter att diskutera med olika anbudsgivare för att komma fram till vilka lösningar som kan tillgodose myndigheternas behov. Enligt de nya direktiven får de offentliga myndigheterna också inhämta alternativa anbud, vilket gör det möjligt att hitta alternativa lösningar.

För att säkra att de offentliga myndigheterna kan dra full nytta av upphandlingsreglerna när de köper innovativa produkter kommer kommissionen att utarbeta en vägledning där den kommer att presentera vilka möjligheter utbudsreglerna ger i fråga om innovativa lösningar.

Frågor:

- 8) Anser du att medlemsstaternas myndigheter tillämpar upphandlingsreglerna på ett sätt som ger företagen tillräckliga möjligheter att få tillträde till marknaden?
- 9) Är de offentliga myndigheterna enligt din mening tillräckligt medvetna om de möjligheter som EU:s upphandlingsregler ger när det gäller att främja innovation? Om så inte är fallet, hur skulle man kunna göra dem uppmärksamma på dessa möjligheter?

• **Bättre möjligheter att skaffa private equity- och riskkapital och annan form av finansiering, bl.a. för innovativa projekt**

Väl fungerande finansmarknader är nödvändiga för att kunna finansiera innovativa företag i Europa¹⁷. I vitboken om politiken för finansiella tjänster (2005–2010) beskriver kommissionen vilka ytterligare steg som kommer att tas för att uppnå finansiell integration.

Dessutom har vi tillsatt en expertgrupp som består av företrädare för private equity- och riskkapitalsektorn. Detta bör göra det möjligt för oss att från ett marknadsperspektiv bättre förstå vilka åtgärder som krävs för att bana väg för utvecklingen av denna verksamhetssektor över hela Europa. Kommissionen håller också på att utarbeta ett meddelande om frågor som gäller finansiering av små och medelstora företag.

Fråga:

- 10) Anser du att den inre marknaden har allvarliga problem som hindrar utvecklingen av gränsöverskridande private equity- och riskkapitalmarknader? Vilka är i så fall dessa problem?

• **Bättre marknadstillträde för tjänster och mer innovation på tjänstemarknaden**

Det föreslagna tjänstedirektivet ska öka tjänsteleverantörernas etableringsfrihet och underlätta den fria rörligheten för tjänster mellan medlemsstaterna genom att det ger både tjänsteleverantörerna och tjänstemottagarna den rättssäkerhet som behövs för att de ska kunna utöva dessa grundläggande rättigheter. På detta sätt väntas tjänstedirektivet ge ekonomiska fördelar i form av ökad tillväxt och

¹⁷ Det har gjorts stora framsteg inom finansiella tjänster tack vare antagandet av handlingsplanen för finansiella tjänster.

sysselsättning. Efter Europaparlamentets första behandling av förslaget har kommissionen lagt fram ett ändrat förslag där den tagit hänsyn till resultaten av den första behandlingen¹⁸.

Vi undersöker också andra möjligheter att förbättra marknadstillträdet och främja innovation på tjänstemarknaden. En stor del av tjänsteföretagen (t.ex. ingenjörsföretag, stödtjänster till små och medelstora företag osv.) kommer förmodligen att kunna dra nytta av införandet av frivilliga standarder. Sådana standarder fungerar som ett riktmärke som gör att man kan jämföra företag med varandra. Detta skulle bidra till att ge bättre insyn på tjänstemarknaden och göra den mer dynamisk. Det skulle också minska transaktionskostnaderna markant både för leverantörerna (genom att det blir lättare för dem att beskriva sina tjänster) och för konsumenterna (genom att det blir lättare för dem att jämföra tjänster). Det skulle dessutom främja innovation genom att innovativa tjänsteleverantörer ges ett tydligt riktmärke som de kan använda för att visa att deras tjänster har ett mervärde.

Fråga:

11) Tror du att det skulle vara bra med frivilliga standarder för tjänster? I vilka sektorer bör man i så fall införa sådana standarder?

2. ÖKADE SATSNINGAR PÅ BÄTTRE LAGSTIFTNING

Att utarbeta politiska mål är en sak, att se till de uppfylls är en helt annan. För några år sedan inledde kommissionen ett ambitiöst program för *bättre lagstiftning*. Syftet med programmet är att se till att insatser på EU-nivå endast görs om det är nödvändigt för att fullfölja vissa politiska målsättningar och, vid behov, för att säkra att bestämmelser av hög kvalitet antas och upprätthålls. Därför har kommissionen utarbetat en rad särskilda verktyg.

Inom politiken för den inre marknaden bör vi sträva efter den ”bästa” lagstiftningen. Vårt mål är att se till att reglerna för den inre marknaden är anpassade efter den tekniska och marknadsmässiga utvecklingen, att de främjar de mål vi eftersträvar och att de är baserade på välgrundade fakta. Detta är viktigt för de europeiska företagens konkurrenskraft (särskilt små och medelstora företag, som har tendens att påverkas mest av onödig byråkrati) och de europeiska marknadernas attraktionskraft. Det är också en viktig del i vår strävan att påverka internationella bestämmelser.

I vår strävan efter att lagstifta bättre ingår att **samråda** med berörda parter för att ta del av deras synpunkter på olika politiska initiativ. Via samråden kan vi undersöka olika politiska alternativ, testa deras effekter samt få konstruktiva kommentarer och bättre kunskaper i frågan. Samrådsförfarandena kan genomföras på olika sätt (t.ex. genom grönböcker och vitböcker eller genom särskilda samrådsmetoder på Internet som t.ex. IPM¹⁹) och de kan vara öppna eller riktade till en särskild målgrupp. Dessutom har vi upprättat särskilda forum för att kunna föra löpande diskussioner med särskilda målgrupper (t.ex. FIN-USE-forumet som används för att samla in bidrag från konsumenterna om deras syn på finanspolitiska frågor)²⁰.

¹⁸ Ändrat förslag till direktiv om tjänster på den inre marknaden, antaget den 4 april 2006 KOM(2006) 160.

¹⁹ Verket för interaktiv politik, IPM (*Interactive-Policy Making*) omfattar strukturerade onlinesamråd. I jämförelse med traditionella samråd är det lättare att delta i ett onlinesamråd. Denna samrådsmetod minskar också den tid det tar att bearbeta resultaten betydligt, eftersom verket kan hantera strukturerade frågor på ett obegränsat antal språk och sedan leverera resultatet på valfritt språk. IPM-samråd kan naturligtvis bara användas för frågor som är relativt specifika och begränsade. Flera onlinesamråd har redan genomförts och verket används också för att upprätta och driva **Europeiska företagspanelen**, en representativ panel av företag över hela Europa.

²⁰ Mer information finns på följande webbplats:

http://europa.eu.int/comm/internal_market/fin-use_forum/switch_en.htm

Vi genomför också **konsekvensbedömningar** för vara säkra på att de politiska besluten fattas på grundval av verkliga fakta. Bedömningarna används för att avgöra huruvida det är nödvändigt att vidta åtgärder, och om så är fallet, på vilken nivå åtgärderna ska vidtas (lokal, regional, nationell eller EU-nivå). Vi utvärderar de möjliga ekonomiska konsekvenserna (t.ex. på konkurrenskraften), eventuella administrativa bördor och vilka effekter de kan få på det sociala området och för miljön²¹. Vi använder oss också i allt högre grad av marknadsundersökningar för att bättre förstå inom vilka områden marknaden inte fungerar (t.ex. sektorsundersökningar inom energisektorn och sektorn för finansiella tjänster till privatpersoner).

Vid konsekvensbedömningarna undersöker vi också hur vi kan lösa ett problem på bästa sätt – om det är nödvändigt att stifta en lag eller om det går att uppnå samma mål med en annan metod. Traditionellt sett har den inre marknaden byggts på direktiv som syftar till att samordna de nationella reglerna. Den harmonisering man på så sätt uppnår kan antingen vara ”fullständig” – dvs. alla medlemsstaterna tillämpar samma regler – eller bygga på principen om ömsesidigt erkännande – där medlemsstaterna har större flexibilitet, men där de erkänner varandras regler som likvärdiga. Det finns dock också andra valmöjligheter, t.ex. den s.k. nya metoden (som används för vissa varugrupper) eller kommittéförfaranden (där de tekniska detaljerna fastställs av kommittéer som består av nationella representanter)²². Vi överväger också i allt större utsträckning andra alternativ, t.ex. självreglering och samreglering. Vi kan också använda instrument för kontroll av efterlevnaden (t.ex. konkurrensreglerna) när detta är lämpligt. I vissa fall kan den bästa lösningen vara att anta en förordning som är direkt juridiskt bindande (på så sätt undviker man att medlemsstaterna antar nationella bestämmelser som skiljer sig alltför mycket från varandra). Alla politiska instrument och metoder har både för- och nackdelar, som vi går igenom vid en konsekvensbedömning.

När en åtgärd väl har vidtagits genomför vi också **utvärderingar** för att se om målet har uppnåtts och att detta inte har medfört orimliga kostnader. Vi kontrollerar också om åtgärden är anpassad efter de nuvarande behoven och den internationella utvecklingen. En utvärdering kan leda till att åtgärder vidtas för att förenkla, ändra eller t.o.m. dra tillbaka redan befintliga regler.

Kommissionen är inte den enda institution som ansvarar för inre marknadsreglernas kvalitet. EU:s lagstiftande instanser (rådet och Europaparlamentet) gör förslagen till lagar och de ska också se till att kvaliteten är i fokus under hela lagstiftningsförfarandet. Medlemsstaterna ska införliva EU-direktiven i sin nationella lagstiftning. Att lägga till fler regler till den nationella lagstiftningen – allmänt kallat ”goldplating” – kan bli onödigt betungande eller medföra förnyad marknadsfragmentering. Kommissionen intensifierar därför sina satsningar på att hjälpa medlemsstaterna när de ska införliva EU-lagstiftning, t.ex. genom att utarbeta vägledande riktlinjer och anordna utbyte av bra lösningar²³.

²¹ Se kommissionens riktlinjer om konsekvensbedömning av den 15 juni 2005, uppdaterade i mars 2006.

²² Inom området för finansiella tjänster används Lamfalussy-metoden, där EU:s lagstiftande instanser antar allmänna regler medan de tekniska uppgifterna fastställs genom ett mer omfattande kommittéförfarande. Genom samordning mellan de nationella lagstiftarna säkras dessutom att reglerna tillämpas på samma sätt. Lamfalussy-metoden omfattar också uttömmande samråd med berörda parter och särskilda verktyg för att kontrollera att reglerna genomförs. Mer information finns på http://europa.eu.int/comm/internal_market/finances/committees/index_en.htm#interinstitutional

²³ Kommissionen har t.ex. inrättat en arbetsgrupp för införlivande som fungerar som ett diskussionsforum där medlemmarna kan utbyta bra lösningar. Arbetsgruppen har också en särskild webbplats där medlemsstaterna kan få hjälp vid införlivandet av direktiv 2005/29/EG om otillbörliga affärsmetoder. Se också kommissionens rekommendation om införlivande med nationell lagstiftning av direktiv som rör den inre marknaden (SEK(2004) 918).

Medlemsstaterna bör också backa upp kommissionens ansträngningar för att förenkla reglerna och undvika orimliga administrativa kostnader genom att göra en motsvarande insats inom sina respektive ansvarsområden. En del medlemsstater är redan i färd med att **gå igenom** nationella regler och administrativ praxis på vissa områden (t.ex. varor och tjänster) i syfte att avlägsna hinder för handel och investeringar i deras land. Ett exempel på detta är den danska arbetsgruppen för den inre marknaden. Andra medlemsstater har valt att gå igenom lagförslagen innan de antas²⁴.

Frågor:

- 12) Hur tycker du att vi genomför samråd om politiken för den inre marknaden? Vad tycker du t.ex. om samrådsförfarandet? Är de frågor vi tar upp relevanta och presenteras de på ett bra sätt i samrådsdokumentet?**
- 13) Vad anser du om det sätt på vilket vi genomför konsekvensbedömningar i samband med politiken för den inre marknaden? Använder vi enligt din mening rätt politiska instrument för att uppnå målen?**
- 14) Vad anser du om de utvärderingar som görs i samband med inre marknadspolitiken och om den uppföljning vi gör?**
- 15) Tycker du att medlemsstaterna bör uppmuntras att gå igenom sina nationella bestämmelser (befintliga och nya bestämmelser och administrativa förfaranden) och i så fall hur då?**

3. RIKTIG TILLÄMPNING AV INREMARKNADSREGLERNA I MEDLEMSSTATERNA

Såsom påpekats tidigare är den inre marknaden inte bara en fråga för "Bryssel". Den vidareutvecklas och förvaltas av EU-institutionerna i samarbete med medlemsstaterna. **Medlemsstaterna måste se till att inre marknadsreglerna fungerar effektivt i hemlandet**, så att företag och medborgare kan dra största möjliga fördel av dem. Det gäller inte bara att införliva EU-regler riktigt och i tid, vilket för övrigt sköts avsevärt bättre sedan några år tillbaka²⁵. Medlemsstaterna måste också se till att inre marknadsreglerna fungerar effektivt och till avsedd nytta. Alltför ofta går den inre marknads ekonomiska potential förlorad på grund av onödig byråkrati på nationell nivå, brist på samarbete mellan nationella förvaltningar eller t.o.m. för att det hos lokala, regionala eller nationella förvaltningar med uppgift att tillämpa EU-reglerna saknas tillräcklig kunskap. Därför vill vi tillsammans med medlemsstaterna arbeta för att se till att EU-reglerna införlivas och tillämpas på ett riktigt sätt.

I EU-25(27) är samarbetet kring inre marknadsfrågor grundläggande, liksom förtroendeskapande åtgärder. Men det utvidgade EU är ett sammansatt område – där finns hundratals bilaterala överenskommelser och 21 officiella språk att ta hänsyn till. Därför måste vi satsa på **nätverkande och aktiv samverkan mellan medlemsstaterna** med hjälp av modern informationsteknik. På vissa områden, t.ex. inom tullen, används den tekniken redan, men inte på andra. Därför håller vi på att bygga upp ett informationssystem för den inre marknaden (*Internal Market Information System, IMI*), som kommer att göra det möjligt för förvaltningar i olika medlemsstater att kommunicera och

²⁴ När det gäller fria yrkesutövare har kommissionen uppmanat medlemsstaterna att se över sin lagstiftning för att öka konkurrenskraften. Medlemsstaterna gör detta genom att använda ett s.k. proportionalitetstest, som gör det möjligt att upptäcka och upphäva onödiga restriktiva regler. (Se kommissionens meddelande och uppföljningsrapport om professionella tjänster, KOM(2004) 83 och SEK(2005) 1064).

²⁵ Genom Resultattavlan för den inre marknaden bedöms och jämförs medlemsstaternas prestationer när det gäller genomförandet regelbundet.

utbyta information via ett nätbaserat system med språkstöd. Detta kommer att hjälpa medlemsstaterna att tillämpa EU-reglerna effektivt.

På vissa inre marknadsområden har **tillsyns- eller regleringsmyndigheter** ansvar på nationell nivå för den löpande tillämpningen av inre marknadsreglerna. Så är det t.ex. på området finansiella tjänster och allmännyttigheter (t.ex. gas, el, järnvägstransporter). Dessa myndigheters arbete måste samordnas så att EU-reglerna tillämpas på ett konsekvent sätt. Om myndigheterna är oberoende kan de hjälpa till att motverka protektionistiska tendenser i medlemsstaterna.

Medlemsstaterna måste också se till att deras förvaltningar och rättsväsende har tillräckliga **kunskaper** om inre marknadsreglerna för att kunna tillämpa dem riktigt. De måste vidare tillhandahålla **effektiva rättsmedel** som ska vara tillgängliga för alla, särskilt medborgare och små eller medelstora företag. För att underlätta rättstillämpningen i medlemsstaterna har kommissionen tillsammans med medlemsstaterna tagit fram några särskilda metoder för tvistlösning utanför domstol. Goda exempel på detta är Solvit, ett IT-baserat nätverk som hjälper till att lösa problem mellan medborgare eller företag och nationella förvaltningar, Fin-Net som tacklar konsumentproblem inom finans- och bankvärlden samt ECC-net som är inriktat på konsumentproblem på andra områden²⁶.

I sin egenskap av "fördragets väktare" håller kommissionen ett vakande öga på medlemsstaterna och uppmanar dem att rätta till brister. Vid tvister finns **överträdelseförfarandet** (artikel 226 i EG-fördraget), som används för att tvinga medlemsstaterna att tillämpa inre marknadsreglerna riktigt. Viktig information kan i detta hänseende komma från allmänheten och företag, men överträdelseförfarandet syftar inte främst till att lösa enskilda fall av felaktig regeltillämpning. Det är ett medel för att få den inre marknaden att fungera ännu bättre i praktiken. Därför ger vi vissa typer av klagomål företräde framför andra. Vi försöker just nu etablera materiella grunder för urval och styrning av talan på ett effektivare och mer insynsvänligt sätt.

Med hänsyn till hur många och viktiga de olika typer av uppgifter som åligger medlemsstaterna i samband med den inre marknaden är, vore det dessutom bra att ha **tydligare och synligare ansvarsfördelning på inre marknadsområdet inom varje medlemsstat** (självklart är det medlemsstaternas uppgift att välja det arbetssätt som passar bäst). Kommissionen kommer å sin sida att stötta medlemsstaterna i förvaltningsarbetet, t.ex. genom täta kontakter via sådana forum som IMAC (Rådgivande samordningskommittén för den inre marknaden).

Frågor:

- 16) På vilka områden finns det störst behov av ökat samarbete mellan medlemsstaternas myndigheter om man vill få den inre marknaden att fungera?
- 17) Hur uppfattar du de nationella tillsyns- och regleringsmyndigheternas roll? Borde det finnas liknande tillsynssystem på andra inre marknadsområden?
- 18) Vad tycker du om de nuvarande möjligheterna att hävda inre marknadsreglerna rättsligt på nationell nivå? Vad kan förbättras?
- 19) Vilka erfarenheter (om några) har du av kommissionens handläggning av misstänkta fördragsbrott på inre marknadsområdet? Vilken typ av ärenden bör prioriteras?
- 20) Håller du med om att medlemsstaterna måste samarbeta bättre och ta ett större ansvar för förvaltningen av den inre marknaden? Vilken (ytterligare) hjälp skulle kommissionen kunna ge?

²⁶ För mer information, se <http://www.europa.eu.int/solvit/>; <http://finnet.jrc.it/en/>; http://europa.eu.int/comm/consumers/redress/ecc_network/index_en.htm.

4. ADEKVATA SVAR PÅ DEN ÖKANDE GLOBALISERINGEN

Den inre marknaden har vuxit kraftigt till följd av östutvidgningen och kommer att fortsätta att växa. Parallellt verkar den i en omvärld som blir mer och mer global, där marknaderna påverkar varandra och aktörerna arbetar globalt. För att våra företag ska kunna konkurrera internationellt och för att den inre marknaden ska förbli attraktiv för utländska investeringar måste vi lyfta blicken och titta bortom EU:s gränser. Andras regler och föreskrifter måste i allt större utsträckning tas med i beräkningen när vi utarbetar politiken för den inre marknaden och vice versa. Erfarenheter av 40 års marknadsintegration i EU kan komma till användning här.

Dialog på regleringsområdet (samtal mellan regelstiftare från olika delar av världen) är ett viktigt inslag i detta sammanhang. I dagens snabbt föränderliga värld är det vid multilaterala förhandlingar inte alltid möjligt att ta hänsyn till behovet av större samstämmighet mellan intern och extern politik (t.ex. i fråga om tekniska föreskrifter, miljöstandarder, livsmedels säkerhet, värdepappersmarknader, företagsstyrning och konkurrenspolitik). Vi arbetar därför med att utveckla en bilateral dialog på regleringsområdet med våra viktigaste handelspartner (i synnerhet USA, Japan och Kina, men också med andra länder, t.ex. Ryssland och Indien). En sådan dialog kan vara ytterst effektiv när det gäller att utväxla information, kartlägga potentiella regleringsproblem på ett tidigt stadium och att på ett flexibelt och konstruktivt sätt försöka hitta lösningar som båda parter kan acceptera. Dialogen gör det också möjligt att ta hänsyn till de externa aspekterna på ett mycket tidigare stadium i politikutvecklingen. Kommissionen satsar alltmer på en dialog om lagstiftningsfrågor, men det är också viktigt att parlamenten, tillsynsmyndigheter och andra regleringsorgan förstärker sitt internationella samarbete (naturligtvis på ett samordnat sätt, så att alla länder i EU följer en och samma linje).

EU:s inflytande i internationella regleringsorgan²⁷ och i privata internationella standardiseringsorgan²⁸ bör också ökas. På många områden utarbetas faktiskt normer, standarder och exempel på bra lösningar i allt högre grad på internationell nivå (t.ex. immateriella rättigheter och deras tillämpning, upphandlingsregler, regler och standarder för särskilda produkter, redovisningsstandarder, kapitalkrav för banker och värdepappersföretag, regler för värdepappersmarknader). Rättvisa villkor för alla på dessa områden är avgörande för företag som vill ha framgång på den globala marknaden.

²⁷ T.ex. WTO (Världshandelsorganisationen), WIPO (Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten), ITU (Internationella Teleunionen) och FN/ECE (FN:s ekonomiska kommission för Europa).

²⁸ T.ex. ISO (Internationella standardiseringsorganet), IEC (Internationella elektrotekniska kommissionen), IAIS (Internationella organisationen för tillsynsmyndigheter på försäkringsområdet), IASB (*International Accounting Standards Board*), IAASB (*International Auditing and Assurance Standards Boards*) och IOSCO (Internationella organisationen av institutioner för reglering av värdepappersmarknader).

Frågor:

- 21) Tar man enligt din uppfattning tillräcklig hänsyn till den internationella konkurrensen i samband med regleringen av den inre marknaden? Om inte, inom vilka områden anser du att det finns problem och vad kan man göra för att åtgärda dem?
- 22) Inom vilka regleringsfrågor och med vilka länder eller regioner bör EU sträva efter mer internationell överensstämmelse eller ekvivalens på regleringsområdet? Hur bör detta uppnås? På vilka områden bör det däremot finnas olika regler och standarder samtidigt?
- 23) På vilket område bör EU spela en mer aktiv roll i mellanstatliga eller icke-statliga standardiseringsorgan?

5. HUR KAN VI INFORMERA ALLMÄNHETEN OCH FÖRETAGEN OM DE MÖJLIGHETER DEN INRE MARKNADEN GER OCH UPPMUNTRA DEM ATT UTNYTTJA DESSA MÖJLIGHETER PÅ ETT OPTIMALT SÄTT?

För att den inre marknaden ska fungera på ett effektivt sätt måste företagen och allmänheten ta tillvara de möjligheter som den erbjuder. Två aspekter är särskilt viktiga. För det första måste företagen och medborgarna veta vilka rättigheter de har när de idkar näringsverksamhet eller flyttar från ett EU-land till ett annat, och de måste också uppmuntras att utnyttja dessa möjligheter. Vi har därför utvecklat informationsverktyg som Europe Direct²⁹, Ditt Europa³⁰, Simap³¹ och nyhetsbrevet *Single Market Newsletter*. Dessutom kan allmänheten få juridisk rådgivning vid Rådgivningstjänsten³² eller vid ett Euroinfocenter. Det finns också europeiska informationscentrum för konsumenter som kan ge dem information och rådgivning. Medlemsstaterna har naturligtvis också en viktig roll att spela när det gäller att informera medborgarna och kommunicera med dem.

För det andra bör medlemsstaterna uppmuntras att främja den inre marknaden som en verklig möjlighet för dem att utveckla sina egna ekonomier.

Fråga:

- 24) Anser du att medlemsstaterna och EU-institutionerna gör tillräckligt för att främja de möjligheter som den inre marknaden ger? Vilka konkreta åtgärder tror du skulle kunna förbättra situationen?

²⁹ <http://europa.eu.int/europedirect/>

³⁰ <http://europa.eu.int/youreurope/>

³¹ För offentlig upphandling (<http://simap.eu.int>).

³² http://europa.eu.int/citizensrights/signpost/front_end/index_sv.htm

REFERENSER

I. ALLMÄNNA DOKUMENT OM DEN INRE MARKNADEN

- **Vitboken om den inre marknaden (1985)**
http://www.europa.eu.int/comm/off/pdf/1985_0310_f_en.pdf
- *Economic evaluation of the Internal Market*
European Economy nr 4 (1996)
http://europa.eu.int/comm/economy_finance/publications/european_economy/1996/eers4_1996en.pdf
- **Den inre marknaden – Tio år utan gränser**
Arbetsdokument från kommissionen, utarbetat av GD MARKT (2003)
http://europa.eu.int/comm/internal_market/10years/docs/workingdoc/workingdoc_en.pdf
- **Strategin för den inre marknaden – Prioriteringar för 2003–2006** (maj 2003)
http://europa.eu.int/eur-lex/lex/LexUriServ/site/sv/com/2003/com2003_0238sv01.pdf
- **Första rapporten om genomförandet av strategin för den inre marknaden 2003–2006**
Resultattavlan för den inre marknaden (2004)
http://europa.eu.int/eur-lex/lex/LexUriServ/site/sv/com/2004/com2004_0022sv01.pdf
- **Andra lägesrapporten om strategin för den inre marknaden 2003–2006**
Resultattavlan för den inre marknaden (2005)
http://europa.eu.int/comm/internal_market//strategy/index_en.htm

II. DOKUMENT SOM NÄMNS I SAMRÅDSDOCUMENTET

- **Meddelande om en nystart för Lissabonstrategin (2005)**
http://www.eu.int/growthandjobs/pdf/COM2005_024_sv.pdf
- **Årlig framstegsrapport om tillväxt och sysselsättning – Dags att öka takten (2006)**
http://europa.eu.int/growthandjobs/pdf/2006_annual_report_full_en.pdf
- **Vitboken om den gemensamma transportpolitiken (2005)**
http://europa.eu.int/comm/transport/white_paper/mid_term_revision/index_en.htm
- **Grönboken om en europeisk strategi för en hållbar, konkurrenskraftig och trygg energiförsörjning (2006)**
http://europa.eu.int/comm/energy/green-paper-energy/index_en.htm
- **Vitboken om politiken för finansiella tjänster (2005 – 2010) (2005)**
[http:// europa.eu.int/comm/internal_market/finances/policy/index_en.htm](http://europa.eu.int/comm/internal_market/finances/policy/index_en.htm)
- *An Agenda for A Growing Europe; Making the EU Economic System Deliver*
Rapport från en oberoende högnivågrupp under ledning av André Sapir.
<http://www.euractiv.com/ndbtext/innovation/sapirreport.pdf>
- **Kommissionens riktlinjer för konsekvensbedömning**
Antagna den 15 juni 2005 och uppdaterade i mars 2006.
http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/impact/docs/SEC2005_791_IA_guidelines_main.pdf

- **Samråd om EU:s framtida patentpolitik**
http://europa.eu.int/comm/internal_market/indprop/patent/consultation_en.htm
- ***Does the European Union need to revive productivity growth?***
Bart Van Ark, Groningen universitet (april 2005)
<http://ggdc.eldoc.ub.rug.nl/FILES/root/WorkPap/2005/200575/gd75.pdf>
- ***Economic assessment of the barriers to the Internal Market for services***
Copenhagen Economics, (2005), undersökning för kommissionens generaldirektorat för näringsliv
http://europa.eu.int/comm/internal_market/services/docs/services-dir/studies/2005-01-cph-study_en.pdf
- ***Economic Forecasts, Autumn 2005***
European Economy nr 5 (2005), Europeiska kommissionen
http://europa.eu.int/comm/economy_finance/publications/european_economy/2005/ee505en.pdf
- **Europeiska resultattavlan för innovation 2005**
<http://trendchart.cordis.lu/scoreboards/scoreboard2005/pdf/EIS%202005.pdf>
- **Resultattavlan för den inre marknaden nr 14 (juli 2005)**
http://europa.eu.int/comm/internal_market/score/docs/score14/scoreboard14printed_en.pdf
- ***Joint Health and Consumer Strategy and Programme***
Antogs av kommissionen i april 2005.
http://europa.eu.int/comm/health/ph_overview/pgm2007_2013_en.htm
- ***McKinsey-Studie: Hightech-Standort Europa akut gefährdet***
Rapport från McKinsey Germany om den nuvarande situationen i och framtiden för Europas högteknologiska sektorer (november 2005).
http://www.mckinsey.de/_downloads/Presse/pm_bb_hightech_051115.pdf
- **Kommissionens meddelande – Mer forskning och innovation (KOM(2005) 488)**
http://europa.eu.int/eur-lex/lex/LexUriServ/site/sv/com/2005/com2005_0488sv01.pdf
- **Lagarna om offentlig upphandling (2004)**
[http:// europa.eu.int/comm/internal_market/publicprocurement/legislation_en.htm](http://europa.eu.int/comm/internal_market/publicprocurement/legislation_en.htm)
- ***Quantification of the macroeconomic impact of integration of EU Financial markets***
London Economics (november 2002), ECFIN 597/02 Economic Papers
http://europa.eu.int/comm/internal_market/securities/overview_en.htm
- **Kommissionens rekommendation om införlivande med nationell lagstiftning av direktiv som rör den inre marknaden (SEK(2004) 919)**
http://www.cc.cec/sg_vista/cgi-bin/repository/getdoc/COMM_PDF_SEC_2004_0918_F_SV_ACTE.pdf
- **Europeiska kommissionens initiativ ”interaktiv politik (IPM)”**
<http://www.europa.eu.int/yourvoice/ipm/>
- **Kommissionens meddelande – Professionella tjänster – Utrymme för ytterligare reformer (2005)**
http://www.europa.eu.int/comm/competition/liberal_professions/sec200564_sv.pdf
http://europa.eu.int/comm/competition/liberal_professions/annex.pdf